

УДК 378.011.3-051:[37.091.39:614

DOI <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2022.12.279049>

ORCID 0000-0003-1484-7918

ORCID 0000-0003-3846-3871

ІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК АСПЕКТ ГУМАНІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЗОВАНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Сергій Новописьменний,

кандидат педагогічних наук, доцент,

декан факультету природничих наук та менеджменту;

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка;

Юлія Срібна,

кандидатка педагогічних наук, доцентка, декан факультету технологій та дизайну;

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

У статті в контексті переходу сучасного суспільства до інформаційної епохи (суспільства знань), що відображено у стрімкому розвитку ІКТ та їх упровадженні в усі сфери життєдіяльності людей, досліджено питання місця і ролі інтеграційного підходу як аспекту гуманізації підготовки майбутніх фахівців педагогічних спеціальностей. З'ясовано значення технологій здоров'язбереження для безпечного формування компетентності майбутніх учителів та запобігання негативного впливу технологізованого освітнього процесу на здоров'я учнівської і студентської молоді.

Визначено, що підготовка вчителя нової генерації для сучасної української школи має враховувати завдання інтеграції традиційних педагогічних і новітніх мультимедійних навчальних технологій, а інтеграційний підхід забезпечить гуманізацію освітнього процесу цієї підготовки шляхом поєднання можливостей і варіантів мультимедійних програмних комплексів навчальних дисциплін, електронних підручників, дистанційних курсів, особливо в умовах дистанційної організації процесу освіти.

У ході характеристики понять (здоров'язбереження, здоров'язберезувальна педагогіка, культура здоров'язбереження, технологія навчання, здоров'яформувальна поведінка, здоров'ятворча діяльність та ін.) наголошено на універсальних інтегративних складниках компетентності вчителя – мотиваційному, інформаційному, науково-дослідницькому, рефлексивному, які сприяють якості освіти завдяки уникненню перевантажень, стресів, гіподинамічних явищ, депресій та водночас посилюють позитивні ознаки гуманізації технологізованого освітнього простору педагогічних (гуманітарних) ЗВО.

До перспектив дослідження віднесено: розробку викладачами міждисциплінарних навчальних курсів, дисциплін професійного циклу, що враховують культуру здоров'я як фундаментальну основу мислення і діяльності вчителя, спецкурсів про здоровий спосіб життя, посібників з організації науково-дослідницької діяльності майбутніх педагогів.

Ключові слова: професійна підготовка, інтеграційний підхід, технологізація навчального процесу, здоров'язбереження майбутніх учителів, науково-дослідницька компетентність, дисципліни професійного циклу.

Постановка проблеми. Наразі людство переживає бурхливий розвиток технологій, наслідками якого стали автоматизація, механізація та комп'ютеризація життя. Сучасне суспільство знаходиться на етапі свого розвитку, що характеризується переходом від індустріальної до інформаційної епохи; це відображено насамперед у стрімкому розвитку інформаційно-комунікаційних технологій і їх упровадженні в усі сфери життєдіяльності людей. Водночас це спричинило поширення гіподинамії, емоційного

перенапруження, захворювань опорно-рухового апарату, що негативно позначається на здоров'ї населення. У преамбулі Статуту ВООЗ здоров'я визначено як стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя, а в основу політики й стратегії охорони здоров'я цієї організації покладено зміцнення здоров'я та первину профілактику хвороб. Відтак, майбутній учитель має бути не лише взірцем відповідального ставлення до власного здоров'я та готовим до освітньої діяльності в умовах технологізації освіти, але й мусить стати провідником ідеї здоров'язбереження для підростаючих поколінь.

Аналіз досліджень і публікацій свідчить, що домінуючим вектором розвитку сучасної освіти є її технологізація, під якою розуміють методи, форми організації діяльності учнів і вчителів, системну діагностику навчальних досягнень (Смолук, Солодуха, & Ясінська, 2017); обираючи пріоритетні напрями вдосконалення освітнього процесу майбутніх педагогів, учені надають перевагу технологічному підходові (Деделюк, Мацкевич, & Козіброцький, 2008; Цьось, Дмитрук, & Розтока, 2017), констатують, що в сучасних умовах домінантною характеристикою фахівця й освітнього процесу стає технологічність, яка передбачає алгоритмізований перехід на якісно новий ступінь ефективності та оптимальності, враховує об'єктивні дидактичні закономірності для відповідності результатів діяльності поставленим цілям. За таких обставин високий рівень здоров'я вважають фундаментальним підґрунтям реалізації потенційних здібностей особистості (Дубогай, & Євтушок, 2015), тому серед праць, зосереджених на питаннях динаміки розумової працездатності здобувачів вищої освіти під впливом інформаційних навантажень, знаходимо також дослідження проблематики здоров'язбережувальної компетентності випускників закладів вищої освіти (Іванова, & Басанець, 2009; Кивлюк, 2011; Лякішева, & Грицюк, 2015) та педагогічних умов покращення стану здоров'я молоді (Гусак, Зимівець, & Петрович, 2009; Садовський, 2017). У професійній підготовці майбутніх фахівців різних педагогічних спеціальностей на аксіологічному, особистісному, компетентісному, технологічному підходах передбачено формування здоров'язбережувальної компетентності (Завидівська, 2013; Зданюк, 2013; Іщук, 2015; Носко, Гаркуша, & Воеділова, 2014); водночас залишається недостатньо дослідженим питання інтеграційного підходу як аспекту гуманізації підготовки майбутніх фахівців педагогічних спеціальностей в умовах технологізованого освітнього простору, інформатизації професійного формування, необхідності запобігання негативному впливу інформаційно-комунікаційних технологій на стан здоров'я здобувачів вищої освіти, що й обрано **метою** цього дослідження.

Виклад основного матеріалу. Зміст й організація професійної освіти майбутніх учителів нині ґрунтується на засадах Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Державної національної програми «Освіта» та Національної доктрини розвитку освіти у XXI столітті, якими передбачено неперервність, гнучкість, доступність, відкритість та гуманістичну спрямованість фахової вищої освіти. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти в Україні, її інтеграції в європейський і світовий освітній простір враховують динамічні умови інформаційно-технологічного суспільства та глибокі зміни в розвитку держави, які потребують підготовки вчителя нової генерації на засадах створення технологізованого освітнього простору педагогічних ЗВО, інтеграції традиційних педагогічних і новітніх мультимедійних навчальних технологій (*Про затвердження Державної, 2006; Про затвердження заходів, 2010; Про схвалення Концепції, 2006*). Інтеграційний підхід як засіб гуманізації такого простору «комплексно зосереджено на вихованні гармонійно розвинутої особистості, здатної до самоосвіти, володіючої комплексом умінь і навичок перманентного оновлення знань в умовах швидкоплинних суспільних змін» (Сопівник, 2003); такий підхід до підготовки майбутніх учителів полягає у цілісному забезпеченні відповідного рівня знань, створенні різнопланових можливостей для формування активної життєвої позиції, відповідального ставлення до власного здоров'я й розвитку педагогічної майстерності. Арсенал технологічних засобів сучасної освіти нині досить різноманітний, має тенденцію до

стрімкого розширення й удосконалення: мультимедійні програмні комплекси з вивчення різних навчальних дисциплін, електронні підручники, дистанційні курси, засновані на використанні освітніх інновацій, котрі істотно впливають на результати процесу підготовки, створюючи при цьому вдосконалені або нові навчальні, дидактичні, виховні системи; освітні педагогічні технології; методи, форми, засоби розвитку особистості, організації навчання й виховання; технології управління окремим ЗВО чи системою освіти загалом (Гусак, Зимівець, & Петрович, 2019).

Інтеграційна система сучасної високотехнологізованої і якісної освіти забезпечує гуманізацію всіх аспектів процесу та впровадження технологій у практику навчання і виховання підростаючих поколінь. Це передбачає як стратегічне, так і тактичне врахування цілей розвитку ЗВО, що володіє необхідним науковим, методичним, кадровим, матеріально-технічним і фінансовим потенціалом, позитивні економічні прогнози від уведення нових освітніх послуг і нових перспективних спеціальностей, які вимагають дидактичного забезпечення на електронних носіях, дистанційного навчання тощо. За таких обставин аспектом інтеграційної діяльності може стати здоров'язбережувальна педагогіка, завданням якої є сприяння здоров'ю, гуманному застосуванню освітніх технологій із метою збереження й зміцнення здоров'я здобувачів вищої освіти.

Важлива ознака сучасних процесів професійної підготовки – їх технологізація, дотримання змісту й послідовності етапів того або іншого складника. Інтеграція інформаційних технологій відкриває нові перспективи розвитку наук про освіту, адже технологічні засоби передбачають оновлення методів і змісту навчання й практичної діяльності, сприяють підвищенню якості освіти. Якщо тлумачити технологію навчання як системний метод створення, застосування та визначення процесу засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії, який ставить своїм завданням оптимізацію освіти (Гладуш, & Лисенко, 2014) то, на відміну від методики, вона характеризується ознаками: поділ складного процесу на етапи; поетапне виконання операцій, спрямованих на досягнення кінцевого результату; однозначність виконання включених у технологію операцій. Дослідники висловлюють думку про те, що найбільш перспективними є ті технології, які найбільш цілісно, інтегровано враховують індивідуальні потреби й інтелектуальні можливості здобувачів, забезпечують високу якість освітнього процесу й керівництво навчально-пізнавальною діяльністю; інтегровальним у цьому сенсі може стати саме аспект збереження та зміцнення їхнього здоров'я.

Здоров'язбережувальні технології, які застосовуються в практиці вищої школи, мають декілька класифікацій, систематизуючи які робимо висновок про інтегровальне значення цих технологій та їхню необхідність у освітній теорії і практиці всіх без включення ЗВО і для всіх спеціальностей підготовки фахівців вищих кваліфікацій. Таким чином, здоров'язбережувальна технологія – це технологічна основа здоров'язбережувальної освіти і якісна характеристика будь-якої педагогічної технології за критерієм її дії на здоров'я суб'єктів освіти (Зданюк, 2013). Якщо поняття «здоров'язбережувальні технології» розглядати не як самостійну педагогічну технологію, а як якісний аспект технологічного освітнього простору, то варто розуміти такі технології як сукупність принципів, прийомів, методів роботи, що мають ознаку здоров'язбереження; основним критерієм таких технологій вважають організацію процесу освіти відповідно вікових закономірностей психофізіологічного розвитку здобувачів із метою попередження стомлюваності, вигорання, депресії, відсутності інтересу до навчання. Освітню технологію можна вважати здоров'язбережувальною за її спрямованості на вирішення питань здоров'язбереження в системі освіти засобами організації освітнього процесу, який гарантує збереження здоров'я його суб'єктам; водночас у науково-методичній літературі зустрічаємо значуще для нас поняття «здоров'яформувальна технологія», яке тлумачать як технологію, спрямовану на

проектування індивідуальних програм здорового способу життя пропедевтичного та реабілітаційного характеру (Сисоєва, Алексюк, & Воловик, 2001). Цей феномен розглядаємо як інтегрувальний показник гуманної спрямованості освіти на здоров'язбереження, як технології навчання здоров'ю і як сукупність оздоровчо-фізкультурних заходів, котрий, незалежно від предмета дослідження (організація освіти, її зміст або засоби), має безпосереднє відношення до здоров'я кожного суб'єкта процесу фахової підготовки.

За таких обставин майбутній учитель, незалежно від предмета викладання, має володіти науково-дослідницькою компетентністю, забезпечувати повне біосоціальне функціонування кожного учня, його фізичну та інтелектуальну працездатність, достатню адаптацію до природних впливів і мінливості зовнішнього середовища, мусить проводити діяльність щодо глибокого вивчення стану й можливостей відновлення здоров'я та загального оздоровлення дітей, покращення якості їхнього життя, гуманного ставлення до здоров'я кожного учня. Наведемо кілька прикладів.

Наприклад, необхідною є готовність майбутніх учителів основ здоров'я до інтегрованої здоров'язбережувальної діяльності у взаємодії школи й сім'ї, що передбачає сформованість еколого-валеологічних цінностей, мотивів, потреб, стійкого позитивного ставлення до формування власної здоров'яформувальної та здоров'ятворчої поведінки (Дубогай, & Завидівська, 2012, с. 74). Реалізувати здоров'язбережувальну діяльність може лише педагог із твердими переконаннями й позитивними настановами щодо збереження здоров'я, усебічними знаннями, вміннями та навичками, що засвідчує нагальну потребу орієнтації спрямування майбутніх учителів на гуманне й відповідальне застосування здоров'язбережувальних технологій (Дубогай, & Євтушок, 2015). Тому здоров'язбережувальна компетентність учителя має низку інтегрованих складників (мотиваційний – позитивне ставлення до здоров'язбережувальної діяльності; інформаційний – сформовані знання про здоров'я та вплив на нього негативних факторів; науково-дослідницький – застосування здоров'язбережувальних знань і вмінь, власного досвіду з розробки й упровадження здоров'язбережувальних технологій; рефлексивний – відчуття й самооцінка результатів здоров'язбережувальної діяльності, визначення її оптимальних форм, методів та прийомів уникнення перевантажень, стресів, гіподинамічних явищ тощо).

Для формування в здобувачів здоров'язбережувальних знань у процесі фізичного виховання та фізкультурно-оздоровчої освіти викладачами розроблено низку міждисциплінарних навчальних курсів, наприклад, «Бізнес і здоров'я», в основу якого покладено головні ідеї соціокультурних й антропних освітніх здоров'язбережувальних технологій у сфері фізичного виховання студентів з теорією, технологією, методикою та тілесно зорієнтованою педагогікою й психологією (Завидівська, 2013). Такі соціокультурні технології враховують культуру здоров'я як фундаментальну основу мислення та діяльності вчителя, а здоров'язбережувальну культуру педагога розглядають складником загальної культури майбутнього фахівця, сукупністю мотиваційно-ціннісних і здоров'ятворчих настанов, знань та практичних умінь, поведінкових рис особистості, зорієнтованих на збереження здоров'я і реалізацію гуманістичних ідей здоров'язбереження в обставинах технологізованого освітнього процесу та в подальшому житті.

Авторські педагогічні технології формування здоров'язбережувальної культури передбачають вивчення спецкурсів «Здоровий спосіб життя в системі цінностей майбутніх учителів технологій» як дисциплін професійного циклу підготовки на основі вільного вибору, систематичну пропаганду цінностей такої культури із використанням інформаційних Web-сайтів тощо, організацію відповідної науково-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти.

Принципами педагогіки здоров'я обрано: культуровідповідність та гуманістичний пріоритет цінності здоров'я; інтегровану узгодженість здоров'язбережувальної діяльності

з іншими видами діяльності в освітньому процесі; єдність фізичного, психічного та соціального компонентів здоров'я людини; гуманізацію технологізованого освітнього простору; індивідуалізацію навчання, комплексне врахування особливостей здоров'я кожної особистості; соціально-психологічну підтримку особистості в освітньому процесі; побудову сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі (групі).

Висновки. Отже, якщо тлумачити здоров'язбереження як засіб гуманізації освітнього процесу підготовки майбутніх учителів, що потужно технологізований сучасними ІКТ, то під здоров'язбережувальними технологіями розглядаємо сукупність змісту, форм і методів, реалізація яких передбачає використання заходів профілактики захворювань, відновлення розумової працездатності, уникнення перевтоми від навантажень та підвищення позитивного психоемоційного стану здобувачів, особливо під час роботи за комп'ютером у ході дистанційного навчання. На засадах інтеграційного підходу до здоров'язбереження процес підготовки майбутніх учителів розуміємо технологізованим в умовах інформатизації освіти, що потребує загальної спрямованості на формування здоров'язбережувальних знань, умінь і навичок фахівців засобами здоров'язбережувальної педагогіки та забезпечує здоров'язбережувальну діяльність під час навчання й у позанавчальний час, сприяє посиленню мотивації та готовності до реалізації ідей здоров'язбереження у майбутній професійній роботі.

У перспективах дослідження – поглиблення підходів до планування профілактичних заходів, спрямованих на уникання негативних наслідків застосування ІКТ, визначення вимог до робочих місць, розроблення комплексів вправ для застосування в технологізованому освітньому процесі використання ІКТ тощо.

ЛІТЕРАТУРА

- Гладуш, В. А., & Лисенко, Г. І. (2014). *Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія*. Дніпропетровськ.
- Гусак, П. М., Зимівець, Н. В., & Петрович, В. С. (2009). *Відповідальне ставлення до здоров'я: теорія та технології*. Луцьк : Волинська обласна друкарня.
- Деделюк, Н. А., Мацкевич, Н. М., & Козіброцький С. П. (2008). Використання педагогічних технологій у процесі професійної підготовки вчителя фізичної культури. *Педагогіка, психологія і медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, 10, 54-56.
- Дубогай, О. Д., & Євтушок, М. В. Роль пізнавальної діяльності в системі занять фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп у процесі соціалізації їх особистості. *Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 3(1), 135-138.
- Дубогай, О. Д., & Завидівська, Н. Н. (2012). *Фізичне виховання і здоров'я*. Київ: УБС НБУ.
- Завидівська, Н. Н. (2013). *Теоретико-методичні засади фундаменталізації фізкультурно-оздоровчої освіти студентів у процесі здоров'язбережувального навчання*. (Автореф. дис. наук). Київ.
- Зданюк, В. В. (2013). *Підготовка вчителів фізичної культури до реалізації здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності*. Кам'янець-Подільський: Інтерсервіс.
- Іванова, О. І., & Басанець, Л. М. (2009). Оцінка психофункціонального стану студентів в процесі їх навчання. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2, 228-235.
- Іщук, О. А. (2015). *Формування здоров'язбережувальної компетенції студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання*. (Автореф. дис. канд. наук). Луцьк.
- Кивлюк, О. П. (2011). Оптимальні параметри застосування інформаційної педагогіки. *Гілея: науковий вісник*, 43(1), 374-381.
- Лякішева, А. В., & Грицюк, Л. К. (2015). Формування здоров'язбережувальної компетентності у професійній підготовці соціального педагога. В *Інноваційні*

- технології в системі підвищення кваліфікації фахівців фізичного виховання і спорту: Тези доповідей II Міжнар. наук.-метод. конф. (с. 195-196). Суми: СумДУ.*
- Носко, М. О., Гаркуша, С. В., & Воєділова, О. М. (2014). *Здоров'язбережувальні технології у фізичному вихованні*. Київ: СПД Чалчинська Н. В.
- Про затвердження Державної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2007-2011 роки: Постанова Кабінету Міністрів України. № 1594. (2006). Київ: КМУ.*
- Про затвердження заходів, спрямованих на реформування системи фізичного виховання учнів та студентської молоді у навчальних закладах України: Наказ Міністерства освіти і науки України. № 1078. (2008). Взято з <http://za-kon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.*
- Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини на 2006-2016 роки»: Розпорядження Кабінету Міністрів України від. № 229-р. (2006). Взято з <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=229-2006-%F0>.*
- Садовський, О. О. (2017). *Формування рекреаційної культури студентської молоді в процесі фізичного виховання*. (Автореф. дис. канд. наук). Київ.
- Сисоєва, С. О., Алексюк, А. М., & Воловик, П. М. (2001). *Педагогічні технології у неперервній професійній освіті*. Київ: ВПОЛ.
- Смолюк, І., Солодуха, Ю., & Ясінська, Н. (2017). Використання інноваційних методів навчання у підготовці фахівців дошкільного профілю. *Педагогічний часопис Волині*, 2(5), 102-107.
- Сопівник, Р. В. (2003). Зміна підходів до навчання та виховання студентської молоді у вітчизняних вищих навчальних закладах України (кінець ХХ – поч. ХХІ ст.). В *Історичні записки* (Вип. 20). Луганськ: СЧУ ім. В. Даля. Взято з <http://politics.ellib.org.ua/pages-4893.html>.
- Цьось, А., Дмитрук, В., & Розтока, А. (2017). Методика формування спеціальних знань учнів у процесі фізичного виховання. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*, 3(22), 186-192.

REFERENCES

- Dedeliuk, N. A., Matskevych, N. M., & Kozibrotskyi S. P. (2008). Vykorystannia pedahohichnykh tekhnolohii u protsesi profesiinoi pidhotovky vchytelia fizychnoi kultury [The use of pedagogical technologies in the process of professional training of a physical culture teacher]. *Pedagogics, Psychology, Medical-Biological Problems of Physical Training and Sports*, 10, 54-56 [in Ukrainian].
- Dubohai, O. D., & Yevtushok, M. V. Rol piznavalnoi diialnosti v systemi zaniat fizychnoho vykhovannia studentiv spetsialnykh medychnykh hrup u protsesi sotsializatsii yikh osobystosti [The role of cognitive activity in the system of physical education classes of students of special medical groups in the process of socialization of their personality]. *Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*, 3(1), 135-138 [in Ukrainian].
- Dubohai, O. D., & Zavydivska, N. N. (2012). *Fizychnе vykhovannia i zdorov'ia [Physical education and health]*. Kyiv: UBS NBU [in Ukrainian].
- Hladush, V. A., & Lysenko, H. I. (2014). *Pedahohika vyshchoi shkoly: teoriia, praktyka, istoriia [Higher school pedagogy: theory, practice, history]*. Dnipropetrovsk [in Ukrainian].
- Husak, P. M., Zimivets, N. V., & Petrovych, V. S. (2009). *Responsible attitude to health: theory and technology [Responsible attitude to health: theory and technology]*. Lutsk: Volyn regional printing house [in Ukrainian].
- Ishchuk, O. A. (2015). *Formuvannia zdorov'iazberezhuvanoi kompetentsii studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv u protsesi fizychnoho vykhovannia [Formation of health-preserving competence of students of higher educational institutions in the process of physical education]*. (Extended abstract of PhD diss.). Lutsk [in Ukrainian].

- Ivanova, O. I., & Basanets, L. M. (2009). Otsinka psikhofunktsionalnoho stanu studentiv v protsesi yikh navchannia [Assessment of the psychofunctional state of students during their studies.]. *Pedagogical Sciences: theory, history, innovative technologies*, 2, 228-235 [in Ukrainian].
- Kyvliuk, O. P. (2011). Optymalni parametry zastosuvannia informatsiinoi pedahohiky [Optimal parameters of information pedagogy application]. *Hileya: scientific bulletin*, 43(1), 374-381 [in Ukrainian].
- Liakisheva, A. V., & Hrytsiuk, L. K. (2015). Formuvannia zdorov'iazberezhualnoi kompetentnosti u profesiinii pidhotovtsi sotsialnoho pedahoha [Formation of health-preserving competence in the professional training of a social teacher]. In *Innovatsiini tekhnologii v systemi pidvyshchennia kvalifikatsii fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia i sportu [Innovative technologies in the system of professional development of physical education and sports specialists]*: Proceedings of the International Scientific Conference (pp. 195-196). Sumy: SumDU [in Ukrainian].
- Nosko, M. O., Harkusha, S. V., & Voiedilova, O. M. (2014). *Zdorov'iazberezhualni tekhnologii u fizychnomu vykhovanni [Health-saving technologies in physical education]*. Kyiv: SPD Chalchynska N. V. [in Ukrainian].
- Pro skhvalennia Kontseptsii Zahalnodержavnoi prohramy «Natsionalnyi plan dii shchodo realizatsii Konventsii OON pro prava dytyny na 2006-2016 roky» [On the approval of the Concept of the National Program «National Action Plan for the Implementation of the UN Convention on the Rights of the Child for 2006-2016»]*. № 229-г. (2006). Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=229-2006-%F0> [in Ukrainian].
- Pro zatverdzhennia Derzhavnoi prohramy rozvytku fizychnoi kultury i sportu na 2007–2011 roky [On the approval of the State program for the development of physical culture and sports for 2007–2011]*. № 1594. (2006). Kyiv: KMU [in Ukrainian].
- Pro zatverdzhennia zakhodiv, spriamovanykh na reformuvannia systemy fizychnoho vykhovannia uchniv ta studentskoi molodi u navchalnykh zakladakh Ukrainy [On the approval of measures aimed at reforming the system of physical education of pupils and student youth in educational institutions of Ukraine]*. № 1078. (2008). Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> [in Ukrainian].
- Sadovskyi, O. O. (2017). *Formuvannia rekreatsiinoi kultury studentskoi molodi v protsesi fizychnoho vykhovannia [Formation of recreational culture of student youth in the process of physical education]*. (Extended abstract of PhD diss.). Kyiv [in Ukrainian].
- Smoliuk, I., Solodukha, Yu., & Yasinska, N. (2017). Vykorystannia innovatsiinykh metodiv navchannia u pidhotovtsi fakhivtsiv doshkilnoho profilu [The use of innovative teaching methods in the training of preschool specialists]. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 2(5), 102-107 [in Ukrainian].
- Sopivnyk, R. V. (2003). Zmina pidkhodiv do navchannia ta vykhovannia studentskoi molodi u vitchyznianykh vyshchykh navchalnykh zakladakh Ukrainy (kintsia XX – poch. XXI st.) [Changes in approaches to education and upbringing of student youth in domestic higher educational institutions of Ukraine (late 20th - early 21st centuries)]. In *Istorychni zapysky [Historical notes]* (Vyp. 20). Luhansk: SNU im. V. Dalia. Retrieved from <http://politics.ellib.org.ua/pages-4893.html> [in Ukrainian].
- Sysoieva, S. O., Aleksyuk, A. M., & Volovyk, P. M. (2001). *Pedahohichni tekhnologii u neperervnii profesiinii osviti [Pedagogical technologies in continuous professional education]*. Kyiv: VIPOL [in Ukrainian].
- Tsos, A., Dmytruk, V., & Roztoka, A. (2017). Metodyka formuvannia spetsialnykh znan uchniv u protsesi fizychnoho vykhovannia [Methodology of formation of special knowledge of students in the process of physical education]. *Fizychna kultura, sport ta zdorov'ia natsii [Physical culture, sport and health of the nation]*, 3(22), 186-192 [in Ukrainian].
- Zavydivska, N. N. (2013). *Teoretyko-metodychni zasady fundamentalizatsii fizkulturno-ozdorovchoi osvity studentiv u protsesi zdorov'iazberezhualnoho navchannia [Theoretical*

and methodological principles of the fundamentalization of physical culture and health education of students in the process of health-preserving education]. (Extended abstract of PhD diss.). Kyiv [in Ukrainian].

Zdaniuk, V. V. (2013). *Pidhotovka vchyteliv fizychnoi kultury do realizatsii zdorov'iazberezhuvalnykh tekhnolohii u profesiinii diialnosti [Training of physical culture teachers for the implementation of health-saving technologies in professional activities]. Kam'ianets-Podilskyi: Interservis [in Ukrainian].*

AN INTEGRATED APPROACH TO HEALTH CARE AS AN ASPECT OF HUMANIZING THE TECHNOLOGICAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT

Serhii Novopysmennyi,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Dean of the Faculty of Natural Sciences and Management
Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University;

Yuliia Sribna,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Dean of the Faculty of Technology and Design;
Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

In the context of the transition of modern society to the information age (knowledge society), which is reflected in the rapid development of ICT and its implementation in all spheres of people's lives, the article examines the issue of the place and role of the integrated approach as an aspect of humanization of the training process of future specialists in pedagogical specialties. The importance of health care technologies for the safe formation of future teachers' competence and the prevention of the negative impact of the technological educational process on pupils' and students' health has been clarified.

It has been determined that the training of a new generation of teachers for a modern Ukrainian school should take into account the objective of integrating traditional pedagogical and the latest multimedia educational technologies, and the integrated approach will ensure the humanization of the educational process by combining the possibilities and options of multimedia program complexes of educational disciplines, electronic textbooks, distance courses, especially in conditions of remote organization of the education process.

In the course of characterizing the concepts (health care, health care pedagogy, health care culture, learning technology, health-forming behavior, health-creating activity, etc.), the universal integrative components of the teacher's competence (motivational, informational, scientific, research and reflexive) have been emphasized. They contribute to the quality of education due to the avoidance of overloads, stresses, hyper dynamic phenomena, and depressions and at the same time strengthen the positive signs of humanization of the technological educational environment in pedagogical (humanitarian) higher educational institutions.

Research perspectives include the development by teachers of interdisciplinary training courses, professional cycle disciplines that take into account the culture of health as the fundamental basis of a teacher's thinking and activity, special courses on a healthy lifestyle, and manuals for the organization of future teachers' scientific research activities.

Keywords: *professional training, integrated approach, technologization of the educational process, future teachers' health care, scientific and research competence, disciplines of the professional cycle.*

Надійшла до редакції 20.10.2022 р.